

INTERREG V-A COOPERATION PROGRAMME

GREECE – BULGARIA 2014 – 2020

Reinforcing Protected Areas Capacity through an Innovative
Methodology for Sustainability

– **BIO2CARE** –

(Reg. No: 1890)

WP4

Deliverable 4.4.2

**Παραδείγματα καλών πρακτικών στη δημιουργία
μονοπατιών/διαδρομών φύσης για ΑΜΕΑ**

Deliverable 4.4.2 - EKBY

Project Acronym: BIO2CARE
INTERREG V-A CP

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1: Υγρότοπος Βραυρώνας, Αττική

Ανάμεσα στην Αρτέμιδα και το Μαρκόπουλο, σε μια εύφορη πεδιάδα που διαρρέεται από τον χείμαρρο Ερασίνο, ο υγρότοπος της Βραυρώνας αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά καταφύγια άγριας ζωής της Αττικής. Σε απόσταση μόλις 30 χιλιομέτρων από την Αθήνα, υπάρχει ένα υπέροχο τοπίο με πλούσια ιστορία που έχει παραμείνει σχεδόν αναλλοίωτο από την αρχαιότητα έως και σήμερα. Η μεγάλη ποικιλία βιοτόπων (καλαμώνες, τρεχούμενα νερά, υγρά λιβάδια, θαμνώνες με αρμυρίκια κ.ά.) σε συνδυασμό με τις ήπιες ανθρώπινες δραστηριότητες που ασκούνται στην περιοχή (π.χ. αμπελώνες, φιστικιές, καλλιέργειες κηπευτικών) δημιούργησαν ένα μωσαϊκό οικοσυστημάτων μοναδικής αξίας, έναν τόπο που σφύζει από ζωή, καθώς φιλοξενούνται περισσότερα από 170 είδη πουλιών.

Εξίσου μεγάλη είναι και η πολιτιστική αξία της περιοχής. Εδώ βρίσκεται ο ναός της Βραυρώνιας Αρτέμιδος και στην περιοχή διοργανωνόταν κατά την αρχαιότητα μεγάλες τελετές – τα Βραυρώνια – που περιλάμβαναν μουσικούς αγώνες, απαγγελίες ποιημάτων και θαλάσσια αγωνίσματα.

Για πάρα πολλά χρόνια οι οικονομικές δραστηριότητες που ασκούνταν στην περιοχή (γεωργία και κτηνοτροφία) ήταν ήπιες και δεν επέφεραν σημαντικές αλλοιώσεις στα οικοσυστήματα. Όμως, η αρμονική συνύπαρξη του ανθρώπινου με τη φύση έχει διαταραχτεί σοβαρά τα τελευταία χρόνια. Οι καλλιέργειες μετατρέπονται σε οικόπεδα, ο υγρότοπος χρησιμοποιείται ως χωματερή ενώ οι ανθρώπινες δραστηριότητες έχουν αλλοιώσει μεγάλες εκτάσεις, κυρίως στην παράλια ζώνη. Για τον λόγο αυτό είναι επιτακτική η προστασία και ανάδειξη της περιοχής της Βραυρώνας προκειμένου να διαφυλαχθεί η ιδιαιτερότητα του τοπίου.

Deliverable 4.4.2 - EKBY

Project Acronym: BIO2CARE
INTERREG V-A CP

Ο υγρότοπος και η γύρω περιοχή έχουν ενταχθεί στο δίκτυο των Τόπων Κοινοτικής Σημασίας με βάση την Οδηγία 92/43 για τη προστασία των οικοτόπων και έχει συμπεριληφθεί στους τόπους που προτείνονται για ένταξη στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Προστατευόμενων Περιοχών Natura 2000. Το Δίκτυο αυτό περιλαμβάνει τους σημαντικότερους φυσικούς βιοτόπους της Ευρώπης και έχει ως σκοπό τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης επιβίωσης των πιο σπάνιων και απειλούμενων ειδών και οικοτόπων, μέσα από μέτρα και πολιτικές που προωθούν εναλλακτικές μορφές τοπικής ανάπτυξης, όπως ο οικότουρισμός, ο αγροτουρισμός, η βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία.

Ο άνθρωπος

Η Βραυρώνα υπάγεται διοικητικά στον Δήμο Μαρκόπουλου και βρίσκεται μεταξύ του Δήμου Αρτέμιδος και του οικισμού της Νέας Βραυρώνας. Η παρουσία του ανθρώπου στη περιοχή χρονολογείται από τη Νεολιθική εποχή, λόγω της ευνοϊκής της θέσης, και έως τον 9ο αιώνα π.Χ. υπήρχε οργανωμένος οικισμός που είχε αναπτυχθεί αρκετά, εγκαταλείφθηκε όμως από άγνωστη αιτία – πιθανώς λόγω επίθεσης από εχθρικά φύλα. Η περιοχή γνώρισε ξανά ακμή μετά το 700 π.Χ. με τη δημιουργία του ναού της Βραυρώνας Αρτέμιδος. Έως και το 300 π.Χ., οπότε και εγκαταλείφθηκε μετά από μεγάλη καταιγίδα που τον κατάχωσε, ο ναός αποτέλεσε σημαντικό θρησκευτικό κέντρο. Πομπή που ξεκινούσε από τα προπύλαια της Ακρόπολης των Αθηνών και κατέληγε στο ναό της Αρτέμιδος σηματοδοτούσε την έναρξη των Μεγάλων Βραυρωνίων, των αγώνων που τελούνταν κάθε πέντε χρόνια. Από την αρχαιότητα έως και τις μέρες μας η εκμετάλλευση της γης έχει παραμείνει σε μεγάλο βαθμό αναλλοίωτη, με την αμπελουργία να παραμένει η σημαντικότερη μορφή καλλιέργειας. Στις υπόλοιπες εκτάσεις κυριαρχούν οι φιστικιές, οι ελιές και οι συκιές ενώ υπάρχουν και λίγα χωράφια με κηπευτικά.

Η φύση

Ο υγρότοπος της Βραυρώνας εκτείνεται από τα όρια του ναού της Αρτέμιδος έως τη θαλάσσια ζώνη όπου και εκβάλλει ο ποταμός Ερασίνος. Σε αυτό το τμήμα, ο χειμάρρος έχει νερό καθόλη τη διάρκεια του έτους. Ανάμεσα στα είδη πανίδας που ζουν στα νερά του αξίζει να αναφερθεί το πολύ σπάνιο αττικόψαρο, ένα μικρό ψάρι του γλυκού νερού με πολύ περιορισμένη εξάπλωση. Μαζί του κολυμπούν και κουνουπόψαρα τα οποία έχει εισάγει ο άνθρωπος για τη καταπολέμηση των κουνουπιών, ενώ κοινές είναι οι νεροχελώνες, οι βάτραχοι, τα νερόφιδα και τα χέλια.

Στους καλαμώνες που καλύπτουν τις όχθες του χειμάρρου φωλιάζουν νερόκοτες και νεροκοτσέλες, ενώ κατά τη διάρκεια της μετανάστευσης βρίσκουν καταφύγιο ερωδιοί όπως ο μικροτσικνιάς. Στα υγρά λιβάδια βρίσκουν τροφή απειλούμενα είδη όπως η χαλκόκοτα, ενώ στις πυκνές λόχμες που αναπτύσσονται κατά σημεία, το αηδόνι μας συντροφεύει με το ξακουστό τραγούδι του.

Deliverable 4.4.2 - EKBY

Project Acronym: BIO2CARE
INTERREG V-A CP

Οι καλλιεργήσιμες εκτάσεις πλημμυρίζουν από πουλιά την άνοιξη και τον χειμώνα, ενώ τα δέντρα που στέκονται στις όχθες του χειμάρρου αποτελούν σημαντικούς σταθμούς ανάπαυσης για τα μεταναστευτικά πουλιά όπως το τρυγόνι, ο συκοφάγος και ο κούκος. Οι λόφοι που περιβάλλουν τον υγρότοπο χρησιμοποιούνται από τα αρπακτικά πουλιά όπως η αετογερακίνα και ο φιδαιτός ενώ, τέλος, η παράλια ζώνη παρέχει άφθονη τροφή σε γλάρους, γλαρόνια, ερωδιούς και αλκυόνες.

Η ύπαρξη γλυκού νερού όλο τον χρόνο δημιούργησε τις προϋποθέσεις για τη πλούσια βιοποικιλότητα στη περιοχή. Χάρης στον Ερασίνο τα χωράφια μπορούν και αντέχουν τις δύσκολες μέρες του ξηρού Αττικού καλοκαιριού, ενώ και η οργιώδης βλάστηση που έχει αναπτυχθεί και παρέχει πλήθος θέσεων φωλιάσματος στα πουλιά οφείλει την ύπαρξή της σε αυτόν. Αυτή η μεγάλη ποικιλία σε είδη προσελκύει και σημαντικό αριθμό χερσαίων (αλεπού, κουνάβι, νυφίτσα) και ιπτάμενων θηρευτών (ξεφτέρι, πετρίτης, αετογερακίνα, φιδαιτός κ.ά.). Τέλος, τα γλυκά νερά που χύνονται στη θάλασσα δημιουργούν ένα υφάλμυρο οικοσύστημα στο οποίο διαβιούν μεγάλοι αριθμοί ψαριών, τα οποία με τη σειρά τους αποτελούν τροφή για ερωδιούς, αλκυόνες και γλάρους.

Το πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

Η παρουσία του ποταμού Ερασίνου, ο κλειστός και ρηχός κόλπος που αναπτύσσεται στις εκβολές του, οι λόφοι που περιβάλλουν τον υγρότοπο και οι καλλιεργήσιμες εκτάσεις που αναπτύσσονται γύρω του έχουν δημιουργήσει ένα πλούσιο οικοσύστημα, μοναδικό για την περιοχή των Μεσογείων. Ο Νάος της Αρτέμιδας, η ποικιλία των βιοτόπων και η πλούσια орνιθοπανίδα της περιοχής αποτελούν μερικούς από τους λόγους που κάνουν την εκπαιδευτική επίσκεψη σε αυτή ξεχωριστή.

Το Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης «Βραυρώνα: γνωρίζοντας έναν παράκτιο υγρότοπο» απευθύνεται στους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές που επιθυμούν να προσεγγίσουν το φυσικό περιβάλλον του υγροτόπου Βραυρώνας, ενός υπέροχου παράκτιου υγροτόπου με μεγάλη περιβαλλοντική και πολιτισμική αξία.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται τόσο σε ερευνητικές όσο και σε δραστηριότητες που αντλούν ευχαρίστηση από την περιήγηση στην περιοχή. Βασικός σκοπός είναι τα παιδιά να γνωρίσουν καλύτερα και να αγαπήσουν τον υγρότοπο της Βραυρώνας, ώστε στη συνέχεια να είναι φυσική συνέπεια η φροντίδα τους γι' αυτόν.

Deliverable 4.4.2 - EKBY

Project Acronym: BIO2CARE
 INTERREG V-A CP

Στόχοι του προγράμματος είναι:

- Να παρακινήσει τα παιδιά να βρεθούν στην εξοχή του υγροτόπου Βραυρώνας με αίσθημα περιέργειας για τα μυστικά της φύσης του.
- Η γνωριμία των παιδιών με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του φυσικού περιβάλλοντος της προστατευόμενης περιοχής.
- Τα παιδιά να στοχαστούν περιβαλλοντικά προβλήματα και ίσως να αναθεωρήσουν συνήθειες και συμπεριφορές που επηρεάζουν το περιβάλλον της προστατευόμενης περιοχής.

Το Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης περιλαμβάνει:

- Εκπαιδευτική περιήγηση στον υγρότοπο.
- Εκπαιδευτική περιήγηση σε ειδικά διαμορφωμένο μονοπάτι, συμβατό και για άτομα με προβλήματα όρασης.
- Υλοποίηση υπαίθριων δραστηριοτήτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.
- Παρατήρηση πουλιών.

Η εκπαιδευτική περιήγηση περιλαμβάνει περίπατο στον υγρότοπο και την παραλιακή ζώνη, καθώς και ενημέρωση για τη σημαντικότητα των οικοτόπων, την πλούσια βιοποικιλότητα που φιλοξενεί και τις ανθρώπινες δραστηριότητες στο πέρασμα του χρόνου. Καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου υλοποιούνται στον υγρότοπο υπαίθριες δραστηριότητες Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, ειδικά προσαρμοσμένες στις ιδιαιτερότητες της προστατευόμενης περιοχής. Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες απευθύνονται στην προσχολική ηλικία, καθώς και στους μαθητές της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Παράλληλα, κατά την ανοιξιάτικη και φθινοπωρινή περίοδο οργανώνεται παρατήρηση πουλιών με τη διάθεση κατάλληλου εξοπλισμού (κιάλια, οδηγό αναγνώρισης πουλιών) και τη συνοδεία έμπειρων μελών της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας.

Η εκπαιδευτική περιήγηση σε ειδικά διαμορφωμένο μονοπάτι για άτομα με προβλήματα όρασης, ξεκινάει από το Αρχαιολογικό Μουσείο της Βραυρώνας, συνεχίζει ανατολικά του αρχαιολογικού χώρου και καταλήγει λίγο μετά τον ποταμό Ερασίνο. Το συνολικό μήκος του μονοπατιού είναι 500 m και είναι εξοπλισμένο με ειδικό σύστημα ξενάγησης για άτομα με προβλήματα όρασης. Περιλαμβάνει σύστημα προσανατολισμού και πινακίδες

ερμηνείας περιβάλλοντος, ειδικά διαμορφωμένες και ανάγλυφα σχεδιασμένες. Επίσης περιλαμβάνει

Deliverable 4.4.2 - EKBY

Project Acronym: BIO2CARE
INTERREG V-A CP

ηχο-ακουστικό σύστημα, με ήχους χαρακτηριστικών πουλιών του υγροτόπου. Περίπου στη μέση της διαδρομής, έχει διαμορφωθεί σταθμός ξεκούρασης με πάγκους, όπου υλοποιείται μέρος των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων του Προγράμματος.

Πηγή πληροφοριών και φωτογραφιών : Ιστότοπος Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας (www.ornithologiki.gr)

Deliverable 4.4.2 - EKBY

Project Acronym: BIO2CARE
INTERREG V-A CP

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ 2: Εθνικό Πάρκο Cairngorms, Σκωτία

Το Εθνικό Πάρκο Cairngorms, το μεγαλύτερο πάρκο του Ηνωμένου Βασιλείου, βρίσκεται στη βορειοανατολική Σκωτία και ιδρύθηκε το 2003. Έχει έκταση 4.528 km², διπλάσια από αυτή του Εθνικού Πάρκου Lake District και μεγαλύτερη από το Λουξεμβούργο. Καλύπτει την οροσειρά Cairngorms και τους γύρω λόφους. Περιλαμβάνει 4 από τα 5 ψηλότερα βουνά του Ηνωμένου Βασιλείου: το Ben Macdui (1.309 m), το Braeriach (1.296 m), το Cairn Toul (1.291 m) και το Sgor an Lochain (1.258 m). Φιλοξενεί το 1/4 των αυτόχθονων δασών στις Σκωτίας, καλύπτει το 1/3 της βρετανικής γης με υψόμετρο άνω των 600 μέτρων, παρέχει τροφή, χώρους ξεκούρασης και αναπαραγωγής σε έναν τεράστιο αριθμό υδρόβιων πουλιών (περισσότερα από όσα διαβιούν στην Ουαλία). Πυκνά δάση κωνοφόρων, αρκτικές κορυφές βουνών, λίμνες, ποταμοί, τυρφώνες, είναι ορισμένα από τα χαρακτηριστικά οικοσυστήματα τα περιοχής, τα οποία φιλοξενούν μία τεράστια βιοποικιλότητα και παρέχουν καταφύγιο στο 1/4 των σπάνιων και απειλούμενων με εξαφάνιση ειδών του Ηνωμένου Βασιλείου.

Το 49% της έκτασης του Πάρκου έχει αναγνωρισθεί ως διεθνούς σημασίας και προστατεύεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Περιλαμβάνει 19 Περιοχές Προστασίας, 12 Ζώνες Ειδικής Προστασίας, 46 Περιοχές Ειδικού Επιστημονικού Ενδιαφέροντος, 9 Αποθέματα της Φύσης και 2 Υγροτόπους Διεθνούς

Deliverable 4.4.2 - EKBY

Project Acronym: BIO2CARE
INTERREG V-A CP

Σημασίας (Ραμσάρ). Αποσκοπεί στην προστασία και διατήρηση της πλούσιας βιοποικιλότητας της περιοχής και παρέχει ποικίλες δυνατότητες και ευκαιρίες αναψυχής και μάθησης.

Περί τα 18.000 άτομα κατοικούν ενός των ορίων του, με μεγαλύτερες κοινότητες τις: Aniemore, Ballater, Braemar, Grantown-on-Spey, Kingussie, Newtonmore και Tomintoul. Ο τουρισμός αντιπροσωπεύει περίπου το 80% της οικονομίας και το 43% της απασχόλησης στην περιοχή. Το 2018 καταγράφηκαν 1,9 εκατομμύρια επισκέπτες. Πάνω από το 50% των επισκεπτών προέρχεται από τη Σκωτία, το 25% από άλλες περιοχές του Ηνωμένου Βασιλείου και το 21% από άλλες χώρες. Το 2017 ψηφίστηκε ως ένας από τους 7 καλύτερους οικοτουριστικούς προορισμούς της Ευρώπης, καθώς διαθέτει εντυπωσιακά τοπία, πλούσια βιοποικιλότητα, παραδοσιακά χωριά και ξεχωριστά αποστακτήρια και ένα οργανωμένο δίκτυο μονοπατιών και διαδρομών κατάλληλο για όλους.

Το Πάρκο είναι δημοφιλές για δραστηριότητες όπως πεζοπορία, ποδηλασία, ορεινή ποδηλασία, αναρρίχηση και κανό. Το διατρέχουν δύο από τις Μεγάλες Διαδρομές της Σκωτίας: το Spreyside Way και το Cateran Trail. Αποτελεί, επίσης, ιδανικό προορισμό για χειμερινά σπορ, καθώς διαθέτει 3 από τα 5 χιονοδρομικά κέντρα της Σκωτίας.

Είναι προσβάσιμο σε όλους και μπορεί κανείς να το εξερευνήσει με τα πόδια, με αναπηρικό καροτσάκι, με άλογο, με ποδήλατο, με βάρκα και κανό, πάντα όμως με υπεύθυνο τρόπο και με σεβασμό προς τους άλλους και το περιβάλλον. Οι επισκέπτες οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη του Οδηγό Προσβασιμότητας της Σκωτίας. Η ευκολία στην προσβασιμότητα, η μέριμνα και η υποδομές για όλους, το καθιστούν ιδιαίτερος αγαπητό στο κοινό.

«Δεν έχει σημασία πόσο χρονών είστε, σε τι φυσική κατάσταση βρίσκεστε ή από πού έρχεστε, το Πάρκο είναι για όλους. Ανακαλύψτε το και απολαύστε το».

Αυτό είναι το κύριο μήνυμα με το οποίο το Πάρκο απευθύνεται στο κοινό του. Στόχος της διοίκησής του (The Cairngorms National Park Authority-CNPA) είναι η διευκόλυνση και η εξασφάλιση της ασφαλούς κυκλοφορίας των επισκεπτών, ανεξάρτητα από την ηλικία, την

ικανότητα ή το υπόβαθρο των επισκεπτών, καθώς επίσης η παροχή δυνατοτήτων σε όλους να αθληθούν (εφόσον το επιθυμούν), να γνωρίσουν το Πάρκο, την πλούσια φύση και τον πολιτισμό του. Για τον λόγο αυτόν, η Διοίκηση του Πάρκου αφενός συνεργάζεται στενά με τη φιλανθρωπική εταιρεία

Deliverable 4.4.2 - EKBY

Project Acronym: BIO2CARE
INTERREG V-A CP

Open Access Trust for Scotland, για την ανάπτυξη, τη βελτίωση και την προώθηση των δικτύων διαδρομών στον Εθνικό Πάρκο, αφετέρου σχεδιάζει και υλοποιεί προγράμματα και δράσεις για επιλεγμένες ομάδες κοινού π.χ. παιδιά, άτομα τρίτης ηλικίας, ΑΜΕΑ, εθνικές μειονότητες, οικονομικά αδύναμες ομάδες κ.ά.

Στην υλοποίηση των προγραμμάτων αυτών συμμετέχουν ενεργά ποικίλοι εταίροι και οι τοπικές κοινωνίες έχουν ενεργό ρόλο αναλαμβάνοντας την υλοποίηση δράσεων όπως οργανωμένες ξεναγήσεις, παροχή πληροφοριών, διευκόλυνση μετακινήσεων κ.ά. Ως παράδειγμα, ένα από τα προγράμματα που υλοποιεί το Πάρκο σε συνεργασία με 30 τοπικές κοινότητες είναι το «Walking to Health» όπου εκπαιδευμένοι εθελοντές συνοδεύουν και ξεναγούν ηλικιωμένους και άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα υγείας, σε οργανωμένες πεζοπορίες, παρακινώντας τους να ασκηθούν και δίνοντάς τους τη δυνατότητα να κοινωνικοποιηθούν.

Πέρα όμως από τις εθελοντικές ομάδες, στο Εθνικό Πάρκο λειτουργούν και αρκετές επιχειρήσεις οι οποίες προσφέρουν εξειδικευμένες υπηρεσίες (π.χ. ξενάγησης, πρόσβασης, διαμονής, άθλησης) στις ανωτέρω ομάδες (π.χ. Adventure Unlimited, Equal Adventure).

Ιδιαίτερη βαρύτητα δίδεται στην ενημέρωση των επισκεπτών, οι οποίοι μπορούν να ενημερωθούν για τις παρεχόμενες υπηρεσίες με ποικίλους τρόπους (π.χ. έντυπες εκδόσεις, σημάσεις, ιστότοπος Εθνικού Πάρκου, άλλοι σχετικοί ιστότοποι). Η διοίκηση του Πάρκου έχει δημιουργήσει πλούσιο ενημερωτικό υλικό το οποίο διατίθεται σε όποιον επιθυμεί να επισκεφθεί το Πάρκο ή να οργανώσει μία εκδρομή. Το υλικό περιλαμβάνει αναλυτικές πληροφορίες για την πρόσβαση και τους τρόπους μεταφοράς, για την οργάνωση του ταξιδιού και της εμπειρίας στο Πάρκο, για τους πιθανούς κινδύνους και τις αστοχίες, για τις προσφερόμενες υπηρεσίες κ.λπ.

Καθώς το κόστος μεταφοράς μπορεί να αποτελέσει εμπόδιο για την επίσκεψη ορισμένων ομάδων κοινού, η Διοίκηση ενισχύει οικονομικά (έως το 75% ή έως £200) σχολικές ομάδες και ομάδες που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση.

Τέλος, για να μπορέσει να ανταποκριθεί ουσιαστικά στον ρόλο της και το Εθνικό Πάρκο να είναι πραγματικά «Ένα Πάρκο για όλους», το Πάρκο διαθέτει συμβουλευτική επιτροπή, με την επωνυμία *Inclusive Cairngorms*, στην οποία συμμετέχουν ενεργά όλοι οι σχετικοί κοινωνικοί εταίροι.

Deliverable 4.4.2 - EKBY

Project Acronym: BIO2CARE
INTERREG V-A CP

Ενδεικτικά, ορισμένες από τις περιοχές του Πάρκου που διαθέτουν εύκολη προσβασιμότητα και υποδομές εξυπηρέτησης για τους επισκέπτες είναι οι ακόλουθες:

- Το Atholl Estate στο Blair Atholl, το μεγάλο λευκό κάστρο με τους κήπους, διαθέτει διαδρομές και μονοπάτια για την κίνηση ατόμων με κινητικά προβλήματα και αμαξιδίων.
- Το Απόθεμα της Φύσης Craigellachie στο Aniemore έχει κατάλληλα σχεδιασμένα μονοπάτια για την προσβασιμότητα και την πληροφόρηση των ΑΜΕΑ για την εξερεύνηση της άγριας φύσης της περιοχής.
- Το Glenlivet Estate στο Tomintoul περιλαμβάνει προσβάσιμα μονοπάτια και υποδομές ενημέρωσης για την ανακάλυψη τη πλούσια ιστορίας της περιοχής και την απόλαυση του τοπίου.
- Το Απόθεμα της Φύσης Glen Tanar κοντά στο Aboigne προσφέρει κατάλληλες υποδομές για την εύκολη πρόσβαση και την εξερεύνηση των δασών της περιοχής, καθώς και κατάλληλα εκπαιδευμένους ξεναγούς.

Πηγή πληροφοριών και φωτογραφιών : Ιστότοπος Εθνικού Πάρκου Cairngorms (www.cairngorms.co.uk)

Deliverable 4.4.2 - EKBY

Project Acronym: BIO2CARE
INTERREG V-A CP

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 3: Εθνικό Πάρκο Hoge Kempen, Βέλγιο

Το Εθνικό Πάρκο Hoge Kempen, στην κοιλάδα του ποταμού Μάας στην επαρχία του Λιμβούργου, εκτείνεται σε 5.700 εκτάρια και αποτελεί τον πρώτο εθνικό δρυμό της Φλάνδρας. Η περιοχή δημιουργήθηκε από τα φερτά υλικά που μετέφερε ο ποταμός και από τη μακράιωνη παρέμβαση του ανθρώπου στη φύση (μέσω της κτηνοτροφίας και των μεταλλευτικών δραστηριοτήτων).

Πυκνά δάση κωνοφόρων που φυτεύτηκαν αρχικώς για τις ανάγκες των ορυχείων σε ξυλεία, εκτεταμένοι τυρφώνες που δημιουργήθηκαν ως αποτέλεσμα της βόσκησης και της καύσης των λιβαδιών, υγρά λιβάδια με φτέρες, βοσκοτόπια, λόφοι και στοές παλιών ανθρακωρυχείων χαλκού, συνθέτουν ένα τοπίο ιδιαίτερης σημασίας και ομορφιάς που φιλοξενεί περισσότερα από 7.000 είδη φυτών και ζώων.

Η ιδέα δημιουργίας του Πάρκου ξεκίνησε το 1990 με την ίδρυση του μη κερδοσκοπικού οργανισμού Kempen and Maasland Regional Landscape. Το 1998 η Φλαμανδική Κυβέρνηση ανέλαβε τη σύνταξη ενός ολοκληρωμένου σχεδίου ανάπτυξης του Πάρκου, το οποίο ολοκληρώθηκε το 2001 με τη συμβολή όλων των εμπλεκόμενων μερών. Ως σκοποί ίδρυσης ορίζονται η επανασύνδεση του ανθρώπου με τη φύση, η διατήρηση της βιοποικιλότητας και η απόδοση της περιοχής στην κοινωνία για εκπαίδευση και αναψυχή. Στο σχέδιο προτείνεται η απομάκρυνση των μη συμβατών οικονομικών δραστηριοτήτων και η ενίσχυση πρωτοβουλιών για την ανάπτυξη του τουρισμού και την προσέλκυση επισκεπτών. Το 2002 η Φλαμανδική Κυβέρνηση δεσμεύεται επισήμως για την εφαρμογή του σχεδίου και διαθέτει 28 εκατομμύρια ευρώ για την υλοποίηση τμημάτων του. Το 2003 ιδρύεται το Γραφείο του Εθνικού Πάρκου Hogen Kempen και το 2004 η πόλη Maasmechelon μισθώνει περισσότερα από 1.000 εκτάρια στο Πάρκο. Έκτοτε πολλές και συντονισμένες δράσεις έλαβαν χώρα και το Πάρκο εγκαινιάσθηκε επισήμως το 2006. Στην ίδρυση και κυρίως στη λειτουργία του Εθνικού Πάρκου συμμετέχουν όλοι οι κοινωνικοί εταίροι, το κράτος, οι δήμοι, οι υπηρεσίες, οι επιχειρήσεις, οι ΜΚΟ, οι πολίτες (μέσω εθελοντικών προγραμμάτων) και η ανάπτυξη και προώθηση του βιώσιμου τουρισμού είναι στο επίκεντρο.

Ενδεικτικά ορισμένα από τα οφέλη (συγκρίνοντας την περίοδο ενός έτους πριν και μετά την ίδρυση του Πάρκου) είναι:

Deliverable 4.4.2 - EKBY

Project Acronym: BIO2CARE
INTERREG V-A CP

- Διπλασιασμός των επισκεπτών (700.000 επισκέπτες το 2007).
- Αύξηση κατά 10% των διανυκτερεύσεων στους 6 Δήμους εντός του Εθνικού Πάρκου (από 153.000 σε 187.000), η οποία είναι 2,5 φορές μεγαλύτερη αύξηση των διανυκτερεύσεων σε σχέση με την υπόλοιπη Φλάνδρα.
- Αύξηση των τουριστών κατά 22% (από 460.000 σε 510.000).
- Ετήσια οικονομικά οφέλη αξίας 20 εκατομμυρίων ευρώ από την άσκηση ποικίλων τουριστικών δραστηριοτήτων.
- Άμεση και έμμεση απασχόληση 400 ατόμων.

Το Πάρκο σήμερα διαθέτει πληθώρα διαδρομών και υποδομών για την εξυπηρέτηση ΑΜΕΑ, καθώς και εκπαιδευμένο προσωπικό για ξεναγήσεις και την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων, κατόπιν συνεννόησης.

Πηγή πληροφοριών και φωτογραφιών : Ιστότοπος Εθνικού Πάρκου Hoge Kempen (www.nationaalparkhoge Kempen.be)

Deliverable 4.4.2 - EKBY

Project Acronym: BIO2CARE
INTERREG V-A CP

